

ಚೆಕ್ ರಿಟರ್ನ್ ಪಾಲಿಸಿ

ಸ್ಕೋಪ್: ಡಿಬಿಎಸ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಇಂಡಿಯಾ ಲಿಮಿಟೆಡ್. (DBIL)

ನೀಡುವವರು: ಸೌರಭ್ ಮಿತ್ರಲ್, DBIL-ಕಾರ್ಯಾಚಾರಣೆ ಮುಖ್ಯಸ್ಥ

1 ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿ ತತ್ವ

RBI ಅದರ ಸುತ್ತೋಲೆ DBOD.BC.Leg.No.113/09.12.001/2002-03 ದಿನಾಂಕ ಜೂನ್ 26, 2003 ಮತ್ತು ವ್ಯಾರಾಂಗ್ರಾಫ್ 11.4 (i) RPCD.CO.RRB.BC.No.100/03.05.33/2013 -14 ಮೇ 12, 2014 ರಂದು ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿಗೆ ಚೆಕ್ ಸೌಲಭ್ಯದೊಂದಿಗೆ ಖಾತೆಗಳ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗೆ ಒಂದು ಷರತ್ತನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಲು ಸಲಹೆ ನೀಡಿದ್ದು, ಒಂದು ಕೋಟಿ ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮೌಲ್ಯದ ಚೆಕ್‌ಗಳು ಅಮಾನ್ಯಗೊಂಡಲ್ಲಿ, ಹಣಕಾಸಿನ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಗ್ರಾಹಿಯ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಖಾತೆಯಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಹಣ ತೆಗೆಯುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಲಾಗಿದ್ದು, ಖಾತೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಹಣದ ಕೊರತೆಯಿದ್ದರೆ, ಆ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಹೊಸ ಚೆಕ್ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ನೀಡಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದಲ್ಲದೆ, ಬ್ಯಾಂಕ್ ತನ್ನ ವಿವೇಚನೆಯಿಂದ ಪ್ರಸ್ತುತ ಖಾತೆಯನ್ನು ಮುಚ್ಚುವುದನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಬಹುದು.

ಈಗ, RBI ತನ್ನ ಸುತ್ತೋಲೆ ಸಂಖ್ಯೆ DBR.No.Leg.BC.3/09.07.005/2016-17 ದಿನಾಂಕದ ಆಗಸ್ಟ್ 04, 2016 ರ ಪ್ರಕಾರ ಖಾತೆದಾರರಿಂದ ಚೆಕ್‌ಗಳ ಅಮಾನ್ಯವಾದ ಖಾತೆಯಲ್ಲಿ ಅವರ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಲು ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳ ವಿವೇಚನೆಗೆ ಬಿಡಲು ನಿರ್ಧರಿಸಿದೆ.

ಆ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ, DBS ಬ್ಯಾಂಕ್ ಇಂಡಿಯಾ ಲಿಮಿಟೆಡ್ (DBIL) ಚೆಕ್ ರಿಟರ್ನ್ ನೀತಿಯನ್ನು ಈ ಕೆಳಗಿನಂತೆ ರಚಿಸಿದೆ.

2 ನೀತಿ

ಪದೇ ಪದೇ ಅಮಾನ್ಯವಾಗುವಿಕೆಯ ಘಟನೆಗಳೊಂದಿಗೆ ವ್ಯವಹರಿಸುವುದು

- i. ಚೆಕ್ - ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ನೀಡುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಹಕರು ತಮ್ಮ ಪಾವತಿಯ ಬದ್ಧತೆಯನ್ನು ಮಾನ್ಯವಾಗಿಸಲು ಖಾತೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವುದನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಅವರ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಎಂದು ತಿಳಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ii. ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ ಖಾತೆಗಳ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಕೆಳಗೆ (iv) ನಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲಾದ ಷರತ್ತುಗಳನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸುವ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗಾಗಿ, ಬ್ಯಾಂಕ್ ಹೊಸ ಚೆಕ್ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ನೀಡುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ, ಹೊಸ ಷರತ್ತುಗಳ ಘಟಕಗಳಿಗೆ ಸಲಹೆ ನೀಡುವ ಪತ್ರವನ್ನು ನೀಡಬಹುದು. ಚೆಕ್ ಬುಕ್‌ನ 1 ನೇ ಪುಟದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ನೀಡಲಾದ ಚೆಕ್ ಬುಕ್‌ನ ಲಗತ್ತಿಸಲಾದ ರಿಕ್ವಿಸಿಷನ್ ಸ್ಲಿಪ್‌ನಲ್ಲಿಯೂ ಇದನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲಾಗಿದೆ.
- iii. ಹಣಕಾಸಿನ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಗ್ರಾಹಿಯ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಖಾತೆಯಲ್ಲಿ ಚೆಕ್ ಅನ್ನು ಐದನೇ ಬಾರಿಗೆ ಅಮಾನ್ಯಗೊಂಡರೆ, ಬ್ಯಾಂಕ್ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಘಟಕಕ್ಕೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯ ಸಲಹೆಯನ್ನು ನೀಡಬಹುದು ಮತ್ತು ಚೆಕ್‌ಗಳನ್ನು ನೀಡುವ ಮೊದಲು ಖಾತೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ನಗದನ್ನು ಕಾಯ್ದುಕೊಳ್ಳಲು ವಿನಂತಿಸಬಹುದು.
- iv. ಗ್ರಾಹಕರಲ್ಲಿ ಆರ್ಥಿಕ ಶಿಸ್ತನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ಖಾತೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಹಣದ ಕೊರತೆಯಿಂದಾಗಿ ಒಂದು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಆರು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಗ್ರಾಹಿಯ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಖಾತೆಯಲ್ಲಿ ಡ್ರಾ ಮಾಡಿದ ಚೆಕ್ ಅಮಾನ್ಯಗೊಂಡರೆ, ಅಂತಹ ಖಾತೆಗಳ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗೆ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಷರತ್ತನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸುತ್ತಿದೆ ಅದೇನೆಂದರೆ ಗ್ರಾಹಕರು ಚೆಕ್-ಪುಸ್ತಕದ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಪಡೆಯುವುದನ್ನು ಬ್ಯಾಂಕ್ ನಿರಾಕರಣೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಮತ್ತಷ್ಟು ಖಾತೆಯನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಸೂಕ್ತವಾಗಿ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ ತಂಡವು ಎಲ್ಲಾ ಶಾಖೆಗಳಿಗೆ ರಿಟರ್ನ್ ಚೆಕ್ ಡೇಟಾವನ್ನು ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಅದೇ ಖಾತೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಹಣವಿಲ್ಲದ ಕಾರಣ ಹಣಕಾಸು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ರಿಟರ್ನ್ ನಿರ್ದೇಶನಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ಲಗತ್ತಿಸಲಾದ ಅನುಬಂಧಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸುತ್ತದೆ.

- v. ಸೂಕ್ತವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಿದರೆ, ಬ್ಯಾಂಕ್ 15 ದಿನಗಳವರೆಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಸೂಚನೆಯನ್ನು ನೀಡಬಹುದು ಮತ್ತು ಶುಲ್ಕಗಳು / ಬಾಕಿಗಳು ಯಾವುದಾದರೂ ಇದ್ದರೆ ಮತ್ತು ಉಳಿದ ಬಾಕಿಯನ್ನು ಪೇ ಆರ್ಡರ್ / ಡ್ರಾಫ್ಟ್ ಮೂಲಕ ನೋಂದಾಯಿತ ಅಂಚೆ ಮೂಲಕ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ದಾಖಲೆಯ ವಿಳಾಸಕ್ಕೆ ರವಾನೆ ಮಾಡುವ ಮೂಲಕ ಖಾತೆಯನ್ನು ಮುಚ್ಚಬಹುದು. ಗ್ರಾಹಕರು ಕ್ರೆಡಿಟ್ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಖಾತೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಂಜೂರಾತಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು / RM ಅನುಮತಿಯೊಂದಿಗೆ ಖಾತೆಯನ್ನು ಮುಚ್ಚಲು ಬ್ಯಾಂಕ್ ಉದ್ದೇಶಿಸಿದರೆ ಇದೇ ರೀತಿಯ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯ ಸಲಹೆಯನ್ನು ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ.
- vi. ಕ್ಲಿಯರಿಂಗ್ ಹೌಸ್ ಅಥವಾ ಡ್ರಾವೀ ಬ್ಯಾಂಕಿನಿಂದ ರಿಟರ್ನ್‌ಗಳನ್ನು ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗೆ ಹಸ್ತಾಂತರಿಸುವ ಮುಂದಿನ ವ್ಯವಹಾರ ದಿನದೊಳಗೆ "ಸಾಕಷ್ಟು ಹಣವಿಲ್ಲ" ಎಂದು ಅಮಾನ್ಯವಾಗುವ ಕಾರಣವನ್ನು ಸೂಚಿಸುವ ಚೆಕ್ ರಿಟರ್ನ್ ಮೆಮೊದೊಂದಿಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಚೆಕ್ ರಿಟರ್ನ್‌ಗಳನ್ನು ಪಾವತಿಸುವವರಿಗೆ / ಹೊಂದಿರುವವರಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
- vii. INR 1 ಕೋಟಿ ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರತಿ ರಿಟರ್ನ್ ಚೆಕ್‌ಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಡೇಟಾ ಮತ್ತು ಸ್ಟಾಕ್ ಎಕ್ಸ್‌ಚೇಂಜ್‌ಗಳ ಪರವಾಗಿ ಡ್ರಾ ಮಾಡಲಾದ ಚೆಕ್‌ಗಳಿಗೆ ಯಾವುದೇ ಮೊತ್ತವನ್ನು QSC (ತೈಮಾಸಿಕ ಸ್ಥಾಯಿ ಸಮಿತಿ) ಮುಂದೆ ಕಕ್ಷಿಯ ಹೆಸರು, ಮೊತ್ತದಂತಹ ವಿವರಗಳೊಂದಿಗೆ ಪ್ರತಿ ಹಣಕಾಸು ತೈಮಾಸಿಕಕ್ಕೆ ಚೆಕ್, ರಿಟರ್ನ್ ಕಾರಣ, ಸೌಲಭ್ಯ ಮಂಜೂರು ಮತ್ತು ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಹಿಂತಿರುಗಿದ ನಿರ್ದೇಶನಗಳನ್ನು ಇರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

3 ಮುಖ್ಯ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಗಳು

ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗಳು

- i. ಕ್ಲಿಯರಿಂಗ್ ಹೌಸ್ ಅಥವಾ ಡ್ರಾವೀ ಬ್ಯಾಂಕಿನಿಂದ ರಿಟರ್ನ್‌ಗಳನ್ನು ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗೆ ಹಸ್ತಾಂತರಿಸುವ ಮುಂದಿನ ವ್ಯವಹಾರ ದಿನದೊಳಗೆ "ಸಾಕಷ್ಟು ಹಣವಿಲ್ಲ" ಎಂದು ಅವಮಾನಕ್ಕೆ ಕಾರಣವನ್ನು ಸೂಚಿಸುವ ಚೆಕ್ ರಿಟರ್ನ್ ಮೆಮೊದೊಂದಿಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಚೆಕ್ ರಿಟರ್ನ್‌ಗಳನ್ನು ಪಾವತಿಸುವವರಿಗೆ / ಹೊಂದಿರುವವರಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ii. ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ ತಂಡವು ಎಲ್ಲಾ ಶಾಖೆಗಳಿಗೆ ರಿಟರ್ನ್ ಚೆಕ್ ಡೇಟಾವನ್ನು ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಅದೇ ಖಾತೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಹಣವಿಲ್ಲದ ಕಾರಣ ಹಣಕಾಸು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ರಿಟರ್ನ್ ನಿರ್ದೇಶನಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ಲಗತ್ತಿಸಲಾದ ಅನುಬಂಧಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸುತ್ತದೆ.

4 ಆಡಳಿತ

4.1 ಮಾಲೀಕತ್ವ ಮತ್ತು ಅನುಮೋದಿಸುವ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ

ಈ ನೀತಿಯು T&O ಒಡತನದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಮಂಡಳಿ ಅಥವಾ ನಿಯೋಜಿತ ಸಮಿತಿಯಿಂದ ಅನುಮೋದಿಸಲಾಗಿದೆ. ಯಾವುದೇ ಬದಲಾವಣೆಗಳು ವಸ್ತುನಿಷ್ಠವಲ್ಲ, ಆದರೆ ಪ್ರಾಸಂಗಿಕ ಅಥವಾ ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿ, ಅನುಮೋದಿಸುವ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದಿಂದ ಸೈನ್-ಆಫ್ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ.

4.2 ವಿಚಲನಗಳು

NIL

4.3 ಸಮೀಕ್ಷೆ

ಅಗತ್ಯವಿದ್ದಲ್ಲಿ ನೀತಿಯನ್ನು ವಾರ್ಷಿಕ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಪರಿಶೀಲಿಸಬೇಕು.

ಅನುಬಂಧ 1 ಪದಕೋಶ

ಅನ್ವಯಿಸುವುದಿಲ್ಲ

ಅನುಬಂಧ 2 ಸಂಬಂಧಿತ ನೀತಿಗಳು ಮತ್ತು ಮಾನದಂಡಗಳು

ಚೆಕ್ ರಿಟರ್ನ್ - ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಟಿಪ್ಪಣಿ

ಅನುಬಂಧ 3 ಯಾವುದೇ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಮಾಹಿತಿ ಅಥವಾ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು

NIL

ಅನುಬಂಧ 4 ವಿಚಲನಗಳು

ಜಾರಿಗೆ ಬರುವ ದಿನಾಂಕ	ಜಾರಿಗೆ ಬರುವ ದಿನಾಂಕ	ಜಾರಿಗೆ ಬರುವ ದಿನಾಂಕ	ಜಾರಿಗೆ ಬರುವ ದಿನಾಂಕ	ಜಾರಿಗೆ ಬರುವ ದಿನಾಂಕ	ಜಾರಿಗೆ ಬರುವ ದಿನಾಂಕ

ಅನುಬಂಧ 5 ಆವೃತ್ತಿ ಇತಿಹಾಸ

ಆವೃತ್ತಿ	ಆವೃತ್ತಿ	ಆವೃತ್ತಿ
1.0		ಪ್ರಕಟವಾದ ನೀತಿ
2.0	29-ಮಾರ್ಚ್-2017	<p>RBI ಅದರ ಸುತ್ತೋಲೆ DBOD.BC.Leg.No.113/09.12.001/2002-03 ದಿನಾಂಕ ಜೂನ್ 26, 2003 ಮತ್ತು ಪ್ಯಾರಾಗ್ರಾಫ್ 11.4 (i) RPCD.CO.RRB.BC.No.100/03.05.33/2013 -14 ಮೇ 12, 2014 ರಂದು ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿಗೆ ಚೆಕ್ ಸೌಲಭ್ಯ ಹೊಂದಿರುವ ಖಾತೆಗಳ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗೆ ಒಂದು ಷರತ್ತನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಲು ಸಲಹೆ ನೀಡಿದ್ದು, ಒಂದು ಕೋಟಿ ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮೌಲ್ಯದ ಚೆಕ್ ಅಮಾನ್ಯಗೊಂಡರೆ, ವರ್ಷದ ಹಣಕಾಸಿನ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಗ್ರಹಿಯ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಖಾತೆಯಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಡ್ರಾ ಮಾಡಲಾಗಿದ್ದು ಖಾತೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಹಣದ ಕೊರತೆಯಾಗಿದ್ದರೆ ಯಾವುದೇ ಹೊಸ ಚೆಕ್ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ನೀಡಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದಲ್ಲದೆ, ಬ್ಯಾಂಕ್ ತನ್ನ ವಿವೇಚನೆಯಿಂದ ಪ್ರಸ್ತುತ ಖಾತೆಯನ್ನು ಮುಚ್ಚುವುದನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಬಹುದು.</p> <p>ಈಗ, RBI ತನ್ನ ಸುತ್ತೋಲೆ ಸಂಖ್ಯೆ DBR.No.Leg.BC.3/09.07.005/2016-17 ದಿನಾಂಕದ ಆಗಸ್ಟ್ 04, 2016 ರ ಪ್ರಕಾರ ಖಾತೆದಾರರಿಂದ ಚೆಕ್‌ಗಳ ಅಮಾನ್ಯಗೊಂಡ</p>

		ಖಾತೆಯಲ್ಲಿ ಅವರ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಲು ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳ ವಿವೇಚನೆಗೆ ಬಿಡಲು ನಿರ್ಧರಿಸಿದೆ.
3.0	29-ಅಗಸ್ಟ್-2018	ಅಕ್ಷರದ ಮಾದರಿಗಳಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆ.
4.0	26-ಜೂನ್-2019	ಮೊದಲ ಸಂಚಿಕೆ (ಡಿಬಿಎಸ್ ಇಂಡಿಯಾವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣ ಸ್ವಾಮ್ಯದ ಅಂಗಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿ ಸಂಯೋಜಿಸಿದ ನಂತರ).